

Warszawa, 16 stycznia 2022 r.

DSRiN-III.070.5.2021

Pan
Dariusz Kuszewski
Przewodniczący
Związków Zawodowych NSZZ
Pracowników Schronisk dla Nieletnich
i Zakładów Poprawczych

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do Pana pisma z dnia 22 września 2021 r., w sprawie rzeczywistej sytuacji w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz w związku ze spotkaniem z Panem Michałem Wosiem Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z przedstawicielami Związku w dniu 24 października 2021 r. uprzejmie informuję

Odnosnie projektowanych zmian organizacyjnych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich w przypadku wejścia w życie *ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* należy wskazać, że projekt (druk UD248) aktualnie jest w toku rządowego procesu legislacji. Zakończył się etap zasięgnięcia opinii i prowadzenia dialogu społecznego (opiniowanie projektu oraz konsultacje publiczne). Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Ministerstwo, w ramach konsultacji publicznych, przesłało projekt ustawy do organizacji społecznych i innych zainteresowanych podmiotów, w tym do NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych. Związek zgłosił uwagi do projektu, a stanowisko projektodawcy do uwag zostało zamieszczone na stronie RCL.

Na początku grudnia projekt ustawy został przesłany na posiedzenie Komitetu Stałego Rady Ministrów. Termin wejścia w życie *ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* planowany jest na dzień 1 września 2022 r. Jeśli termin ten nie zostanie dotrzymany,

wówczas koniecznym będzie podjęcie stosownych działań mających na celu reorganizację zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (likwidacja części placówek).

W oparciu o projekt ustawy Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich przygotowuje perspektywę zmian w systemie placówek dla nieletnich. Tworzenie nowego zakładu poprawczego dla nieletnich, którzy ukończyli 21 lat, zostanie poprzedzone opracowaniem założeń organizacyjnych, a także szkoleniem pracowników.

Departament Budżetu i Efektywności Finansowej dokonał analizy wykonania planu finansowego w 2021 r. w zakresie wynagrodzeń osobowych w rozdziale 75513, w paragrafach 4010, 4040 z uwzględnieniem pochodnych w paragrafach 4110, 4120. Wygospodarowane oszczędności z tytułu wynagrodzeń w 2021 r. zostały przeznaczone na nagrody dla pracowników zatrudnionych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, z wyłączeniem głównego księgowego jednostki. Środki te były wypłacone do końca bieżącego roku.

Ponadto, decyzją Pana Ministra Michała Wosia z dnia 26 października 2021 r., zostały przekazane dysponentowi środków budżetu państwa trzeciego stopnia w zakresie wykonywania wydatków ujętych w planie finansowym zakładu poprawczego/schroniska dla nieletnich, dodatkowe środki na specjalne dodatki motywacyjne. Dodatkowy funduszu motywacyjny, o którym mowa w art. 46a ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021* (Dz.U. poz. 2400, ze zm.) wynosi 6% planowanych na rok 2021 wynagrodzeń osobowych i uposażeń. Specjalne dodatki motywacyjne są przyznane od dnia 1 września 2021 r., a mogą być wydatkowane do dnia 30 listopada 2022 r.

Wydatki z dodatkowego funduszu motywacyjnego w wysokości 6% mogą zostać rozdysponowane i wydatkowane w pełnej wysokości dopiero w roku 2022, jako wydatki niewygasające z roku 2021. Zasady, sposób i kryteria przyznawania specjalnych dodatków motywacyjnych zostały uregulowane w art. 46a ustawy o budżecie na 2021 rok.

Ponadto, dyrektorzy zakładów dla nieletnich otrzymali polecenie wypłacenia nagród dla nauczycieli, zgodnie z § 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 października 2017 r. *w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich* (Dz. Urz. MS poz. 219). W ramach 1% funduszu, dyrektor placówki może przeznaczyć 0,7% kwoty funduszu na nagrody dla pracowników pedagogicznych. Z pozostałej kwoty finansowane są nagrody Ministra Sprawiedliwości.

W dniu 21 września 2021 r., na konferencji z udziałem związków zawodowych, Minister Edukacji i Nauki przedstawił „Propozycje zmian w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli”. Są to ogólne propozycje dotyczące zmian w systemie wynagradzania nauczycieli, podwyższenia płac, czasu pracy, uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli, a także oceny pracy. Dokument ten został udostępniony środowisku związanemu z edukacją jako propozycje do dyskusji.

Aktualnie trudno odnieść się do proponowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki rozwiązań, ponieważ są to tylko założenia, a nie projekt zmiany ustawy – *Karta Nauczyciela*. Po otrzymaniu projektu zamiany ustawy – *Karta Nauczyciela* w ramach konsultacji międzyresortowych, Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich zajmie stanowisko w kontekście projektowanych zapisów.

W zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich zatrudnieni są nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni, którzy podlegają ustawie – *Karta Nauczyciela* w zakresie określonym tą ustawą. W projekcie ustawy o *wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* zapisano, że w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich zatrudnia się pracowników pedagogicznych. W przepisach przejściowych ww. projektu przewidziano uzupełnienie brzmienia art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy – *Karta Nauczyciela* o okręgowe ośrodki wychowawcze. Ustawodawca założył, że w placówkach prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości będą zatrudnieni pracownicy pedagogiczni, którzy będą podlegać ustawie – *Karta Nauczyciela*.

Projekt ustawy nie przewiduje zmiany statusu pracowników pedagogicznych zatrudnionych w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Takie rozwiązanie zostało uzgodnione na etapie konsultacji międzyresortowych z Ministerstwem Edukacji i Nauki.

Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich prowadzi konsultacje robocze z Departamentem Współpracy z Samorządem Terytorialnym Ministerstwa Edukacji i Nauki, dotyczące rozwiązań systemowych w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli w tym, m.in. zasad dokonywania zmiany warunków pracy i płacy nauczycieli, praw i obowiązków nauczycieli wynikających ze stosunku pracy, a także uprawnień socjalnych, urlopów i uprawnień emerytalnych, zasad, trybu i kryteriów dokonywania oceny pracy nauczycieli, ich awansu zawodowego, czasu pracy oraz zasad wynagradzania.

Bezpieczeństwo w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich podlega stałemu monitorowaniu przez Departament, m.in. w zakresie prowadzenia działań mających na celu przestrzeganie i stosowanie procedur, regulaminów i instrukcji związanych

z bezpieczeństwem. Realizacja obowiązków przez pracowników pozostaje pod stałą kontrolą kierownictwa placówki. Na bieżąco modernizowane są zabezpieczenia techniczno-ochronne. Prowadzone są również szkolenia pracowników ukierunkowane na rozwijanie umiejętności konstruktywnego działania w sytuacjach stresowych oraz radzenia sobie z agresją nieletnich.

Wyniki postępowań wyjaśniających wydarzenia nadzwyczajne, w szczególności dotyczących zachowań agresywnych wychowanków wykazały, że do tych zdarzeń dochodziło w związku z nieprzestrzeganiem przez pracowników zasady ograniczonego zaufania wobec nieletnich oraz brakiem kompetencji skutecznego postępowania w sytuacji stresu i zagrożenia. W ocenie Departamentu, w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich zapewnione są bezpieczne warunki pobytu wychowanków oraz pracy pracowników.

Podsumowując, Pan Minister Michał Woś poinformował, że spotkanie z przedstawicielami NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych odbędzie się w czasie, kiedy projekt ustawy o *wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* trafi do Senatu. Wówczas zostanie przedstawiony szczegółowy plan reorganizacji zakładów dla nieletnich.

Z poważaniem,

Beata Turek

Dyrektor - Sędzia

Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich

/podpisano elektronicznie/